

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Податковий і митний контроль

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол №8 від 2 грудня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Податковий і митний контроль
Викладач (-і)	Лещук Г.В., д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(067)2559984
Е-mail викладача	halyna.leshchuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/c1a57ddf09aad774da14
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій: https://koia.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Податковий і митний контроль» спрямований на вивчення теоретико-методичних основи та здобуття практичних навичок у сфері контрольно-перевірочної роботи, вивчення практичних аспектів роботи органів Державної податкової служби України та Державної митної служби України. Особлива увага приділяється вивченню способів податкового контролю, до яких належить ведення обліку платників податків, інформаційного-аналітичне забезпечення діяльності органів податкової служби, проведення камеральних, документальних та фактичних перевірок, моніторинг контрольованих операцій та діяльності фінансових агентів. А також зосереджено увагу на вивченні особливостей організації митного контролю, порядку нарахування та стягнення митних платежів при здійсненні експортно-імпортних операцій та механізму проведення заходів офіційного контролю при переміщенні товарів через митний кордон.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою курсу є формування необхідних знань та умінь у здобувачів освіти для практичної роботи у сфері проведення процедур податкового та митного контролю.</p> <p>Цілями курсу є:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоретична підготовка здобувачів з питань організації податкового і митного контролю в Україні; виконання аналітичних та розрахункових завдань, аналіз практичних ситуацій, які виникають в роботі податкових та митних органів; ознайомлення з роботою електронних сервісів та інструментів контролюючих органів для оформлення документів, розрахунку та сплати податків і зборів; відпрацювання навичок науково-дослідної роботи здобувачів у вивченні проблемних питань діяльності податкових та митних органів, пошуку ефективних шляхів боротьби з ухиленням від сплати податків та контрабандою. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Компетентності:</p> <p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в економіці, що характеризуються високим рівнем невизначеності, застосовуючи сучасні економічні теорії та методи.</p> <p>Здатність до постійного професійного розвитку та опанування інноваційних знань.</p> <p>Здатність діяти на засадах професійної етики, соціальної свідомості та поваги до прав і свобод людини.</p> <p>Здатність ідентифікувати та оцінювати ризики (операційні, правові, фінансові), що впливають на достовірність звітності та збереження ресурсів підприємства.</p> <p>Результати навчання:</p> <p>Вміти застосовувати методику й інструментарій податкових та митних перевірок для забезпечення законності господарських операцій.</p> <p>Інтерпретувати норми Податкового та Митного кодексів України для ідентифікації порушень та мінімізації правових ризиків суб'єктів господарювання.</p> <p>Вміти ідентифікувати ризики недоотримання бюджетних надходжень, недостовірності звітності та порушення митних правил, пропонуючи заходи щодо їх нейтралізації.</p> <p>Формувати пакет документів, необхідний для здійснення процедур податкового контролю та митного оформлення товарів, відповідно до чинного законодавства.</p>	

Демонструвати розуміння важливості прозорого податкового та митного контролю як фундаменту для сталого розвитку України та зміцнення її статусу правової держави.			
5. Організація навчання			
Обсяг курсу – 90 год.			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання	
лекції	16	6	
практичні	14	4	
самостійна робота	60	80	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
6	071 Облік і оподаткування	третій	вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема, план	Кількість годин (денна форма навчання/заочна форма навчання)		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота студента
Тема 1. Сутність і значення податкового контролю. 1. Нормативне та інформаційне забезпечення податкового контролю. 2. Поняття, становлення, види та принципи податкового контролю. Суб'єкти та об'єкти податкового контролю. 3. Способи здійснення податкового контролю та його основні етапи. 4. Методи податкового контролю: документальні та фактичні. 5. Законодавче та нормативне забезпечення податкового контролю.			
	2 / -	2 / -	8 / 10
Тема 2. Превентивний податковий контроль. 1. Непрямі методи контролю. 2. Сутність та форми превентивного контролю. 3. Облік платників податків. 4. Податкові консультації: види та порядок надання. 5. Непрямі методи податкового контролю.			
	2 / 2	2 / -	8 / 10
Тема 3. Податкові перевірки в системі податкового контролю 1. Поняття та класифікація податкових перевірок. 2. Порядок проведення камеральних та документальних перевірок. 3. Особливості проведення фактичних перевірок. 4. Терміни проведення податкових перевірок.			
	2 / -	2 / -	8 / 10
Тема 4. Організація податкового контролю 1. Порядок формування плану графіка проведення документальних планових перевірок платників податків.			
	2 / 2	2 / 2	8 / 10

<p>2. Структура плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків.</p> <p>3. Критерії відбору платників податків - юридичних осіб. Порядок відбору до плану-графіка платників податків - фізичних осіб.</p>			
<p>Тема 5. Контроль трансфертного ціноутворення в Україні.</p> <p>1. Сутність контрольованих операцій та критерії віднесення господарських операцій до контрольованих.</p> <p>2. Характеристика методів трансфертного ціноутворення.</p> <p>3. Звіт про контрольовані операції.</p> <p>4. Перевірки дотримання принципу «втягнутої руки».</p>	2 / -	2 / -	8 / 10
<p>Тема 6. Поняття та призначення митного контролю.</p> <p>1. Контроль митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України.</p> <p>2. Сутність, функції, суб'єкти та об'єкти митного контролю.</p> <p>3. Форми митного контролю.</p> <p>4. Органи митного контролю в Україні: завдання та функції.</p> <p>5. Митна вартість товарів та методи її визначення.</p> <p>6. Контроль правильності визначення митної вартості товарів.</p>	2 / 2	2 / -	8 / 10
<p>Тема 7. Документальні перевірки дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи.</p> <p>1. Поняття, види та строки проведення документальних перевірок дотримання вимог митного законодавства України. Повноваження посадових осіб при проведенні документальних перевірок.</p> <p>2. Оформлення результатів документальних перевірок.</p> <p>3. Контроль справляння митних платежів.</p>	2 / -	2 / 2	8 / 10
Разом	16/6	14/4	60/80
6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>100 бальна шкала – оцінка формується наростаючим підсумком протягом семестру у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточне оцінювання – 90 балів (усні відповіді, розв'язання практичних ситуацій, тести, контрольна робота); – самостійна робота – 10 балів (тестування в СДН). <p>Загальна оцінка за курс відображається за шкалою:</p> <p>“відмінно” (90-100 балів) – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок,</p>		

	<p>правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” (70-89 балів) – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності в розв'язках;</p> <p>“задовільно” (50-69 балів) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповідях, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“незадовільно” (до 50 балів) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Студенти виконують одну комплексну контрольну роботу. Головна мета – перевірка ступеня засвоєння теоретичних положень курсу (студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу у формі домашньої контрольної роботи та захищають під час останнього практичного заняття). У разі відсутності здобувача при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного практичного заняття.</p>
Практичні заняття	<p>Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і практичну сторону з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів.</p> <p>Під час практичних занять студент отримує оцінки за результатами усних відповідей, доповідей, дискусій, розв'язування практичних ситуацій (задач), тестування тощо. Оцінки за практичні заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.</p>
Самостійна робота	<p>Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни складає 60/80 годин. Студентам пропонується виконання протягом семестру завдань, які розміщені у Системі дистанційного навчання університету.</p> <p>Також відповідно до графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студент проходить тестування на платформі дистанційного навчання.</p>
Методи навчання	<p>Наочні методи навчання – ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації для полегшення вивчення навчального матеріалу (використання ілюстрацій, графіків, схем, мультимедійних матеріалів (презентації, відео).</p> <p>Інтерактивні методи навчання – ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм (відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді тощо).</p> <p>Практичні методи навчання – передбачають виконання задач та вправ, які спрямовані на розвиток навичок і практичного застосування знань.</p> <p>Методи дистанційного навчання – ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської системи дистанційного навчання (https://d-learn.pnu.edu.ua), платформи для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications.</p>

Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт по темах, передбачених силабусом.
Підсумковий контроль	Підсумковий (семестровий) контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

7. Політика курсу

Академічна доброчесність: очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом честі та Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату> та ін.

Відвідування занять: відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин (напр., хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Академічну заборгованість студенти здають відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

У студентів є можливість отримати додаткові бали пройшовши онлайн курси на навчальних платформах Prometheus, Coursera (чи інших рекомендованих кафедрою обліку і оподаткування: URL:<https://koia.pnu.edu.ua/platformy-dlia-neformalnoi-osvity/>). Слід враховувати, що приймаються сертифікати, які розширюють чи поглиблюють знання з дисципліни. Попередньо студент повинен погодити коректність обраного курсу (написавши лист на електронну адресу: halyna.leshchuk@cnu.edu.ua). Результати неформальної освіти визнаються згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (URL: <https://surl.li/xpiocw>).

При використанні технологій штучного інтелекту студенти повинні дотримуватись «Рекомендацій щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти» (URL: <https://surl.li/zntjkk>).

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17?new=1&find=1&text>
2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
3. Про затвердження положення про Державну митну службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>
4. Податковий менеджмент: навчальний посібник / А. В. Жаворонок, К. С. Шапошников, І. Я. Ткачук. Одеса: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій, 2022. 220 с.
5. Податковий менеджмент: навч. посібник. [Електронне видання] / Мороз Е. Г. Рівне : НУВГП, 2020. 412 с.
6. Податкове планування та основи податкової оптимізації: навчальний посібник / Самусевич Я. В., Височина А. В. Суми : Сумський державний університет, 2021. 344 с.
7. Податкова система: навч. посібник / Томнюк Т. Л. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с
8. Податковий менеджмент: навчальний посібник / Купчак М. Я., Саміло А. В. Львів, 2020. 185 с.
9. Основи оподаткування: навч. посібник / О. Фрадинський. Львів : Новий Світ-2000, 2025. 340 с.
10. Податкова система: навч. посіб. / Кузь В. І. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
11. Податкова система: практикум: навч. посібник / О. Легостаєва, Н. Гнип. Львів : Новий Світ-2000, 2025. 228 с.
12. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. К.: Центр учбової літератури, 2022. 416 с.

13. Ковшун Н. Е., Шило Ж. С. Реформування податкової системи в умовах інноваційного розвитку України: колективна монографія за ред. Л. М. Мельник, Частина 1. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 246 с.
14. Волощук М. Г., Матьола І. І., Карабін Т. О., Білаш О. В. Становлення та розвиток податкової системи України : монографія. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2021. 172 с.
15. Жибер Т. В. Митні тарифи як інструмент економічного розвитку. Організаційний комітет. 2024. С. 256–258.
16. Про митний тариф: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2371-III
17. Шкроміда Н.Я., Лещук Г.В. (2025) Податкова система України в умовах воєнного стану: виклики для бізнесу та адаптація облікових систем. Український економічний часопис. № 10. С. 142-147. DOI: 10.32782/2786-8273/2025-10-22
18. Савків У.С., Лещук Г.В., Монюк Б.Р. (2025). Взаємозв'язок бізнес-планування та управління витратами підприємства в умовах кризового періоду для збереження конкурентоспроможності та прийняття ефективних управлінських рішень. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2 (21). С. 443-451. <https://doi.org/10.15330/apred.2.21.443-451>
19. Лещук Г.В., Шкроміда Н.Я., Івасюк Н.Б. (2025). Сучасний стан правового регулювання фінансової відповідальності за порушення податкового законодавства. Наукові перспективи. № 5(59). С. 851-867. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-5\(59\)-851-866](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-5(59)-851-866)
20. Лещук Г.В., Шкроміда Н.Я. (2025). Підходи до оптимізації податкового навантаження в системі ефективного податкового планування. Актуальні питання економічних наук. № 10. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15331655>
21. Шкроміда Н.Я., Лещук Г.В. (2025) Управління податковими зобов'язаннями підприємства: обліково-аналітичний аспект. Сталий розвиток економіки. № 2(53). С. 318-323. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-43>
22. Лещук Г.В., Івасюк Н.Б. (2025) Вплив податкової політики на конкурентоспроможність торгівельних підприємств. Ефективна економіка. №3. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.3.15>
23. Лещук Г.В., Савків У.С. (2023) Аналіз податкової політики України в умовах воєнного стану. Актуальні питання у сучасній науці. № 10 (16). С. 42 – 55. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-10\(16\)-42-55](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-10(16)-42-55)

Викладач _____

_____ Лещук Г.В.